



**2017-
2026**

Idrottspolitiskt program för Enköpings kommun

Beslutat i kommunfullmäktige 2017-03-13

Ärendenummer: UPN2016/13 och KS2016/795



**ENKÖPINGS
KOMMUN**

Förord

Enköping är en hälsostad i doktor Westerlunds anda!

Idrottsrörelsen är Sveriges största folkrörelse. Idag är närmare 9 av 10 människor någon gång under livet aktiva inom idrotten. Över 3 miljoner medlemmar och 600 000 ideella ledare bär idag upp vårt samhälle med sitt stora engagemang för folkhälsa och mångfald. Idrott, fritid och friluftsliv berör människor genom hela livet.

Enköping är en av Sveriges snabbast växande kommuner och är placerad i en expansiv region. Idrottsrörelsens engagemang lyser därför starkt även i Enköping. Idag är kommuner, landsting och regioner idrottens största finansiärer. Idrottens utveckling hänger tätt ihop med de politiska besluten. Upplevelsenämnden gav därför under 2015 upplevelseförvaltningen uppdraget att ta fram ett idrottspolitiskt program.

Behoven och utmaningarna i Enköpings kommun är stora och växande. Idrotts- och fritidsanläggningarna i Enköping är ständigt uppe för diskussion och de är allt för ofta för små, för slitna och inte anpassade för dagens idrott. Samtidigt som behoven av anläggningar är stora har vi ett starkt behov av att öka rörelsen och delaktigheten. I Enköping och samhället i stort syns en ökande polarisering mellan de som är mest och de som är minst fysiskt aktiva. Kostnaden, närheten, traditioner och det sociala nätverket är några faktorer som påverkar en individs förutsättningar för en fysiskt aktiv livsstil. Vi måste skapa en bättre balans för starkare mångfald. Det gäller både stad och landsbygd, tävling och motion, individen och laget, anläggningar och natur, gamla och unga samt alla personer av olika kön, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning samt social, etnisk och kulturell bakgrund med eller utan funktionsvariationer.

För att möta idrottens behov och utmaningar i Enköping måste politiken veta vart vi ska. Därför ska detta visionära program vara en ledstjärna för de kommande politiska besluten under de närmsta tio åren. För att vi ska nå dit vi vill är det av yttersta vikt att vi som folkvalda politiker tillsammans, över partigränser, leder våra olika förvaltningar och bolag att i samarbete med föreningslivet forma Enköping till den idrottsstad vi behöver vara för att möta samtidens och framtidens behov av ökad folkhälsa och en starkare mångfald!

Jesper Englundh

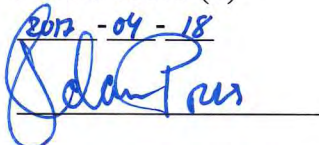
Ordförande upplevelsenämnden

Enköping 24 november 2016

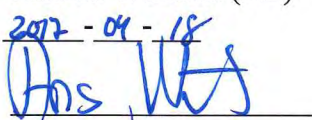
Underskrifter

Kommunalråd och oppositionsråd

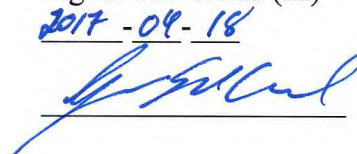
Helena Proos (S)

2017-04-18


Anders Wikman (NE)

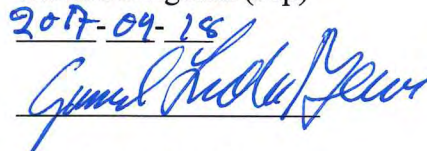
2017-04-18


Ingvar Smedlund (M)

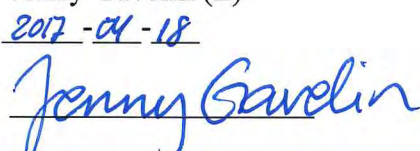
2017-04-18


Gruppledare övriga partier

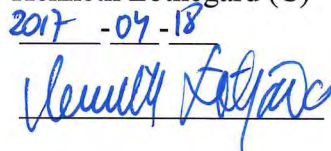
Gunnel Bergman (Mp)

2017-04-18


Jenny Gavelin (L)

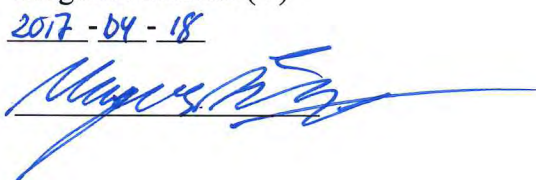
2017-04-18


Kenneth Lötthegård (C)

2017-04-18


Lars Frantzén (Sd)

Magnus Ahlqvist (V)

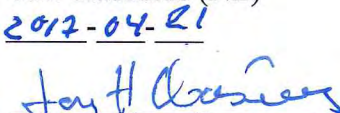
2017-04-18


Samtliga nämnders och bolags ordförande

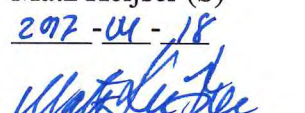
Peter Ekström (S)

2017-04-18

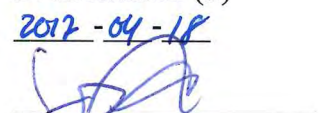

Jan Clasenius (NE)

2017-04-21


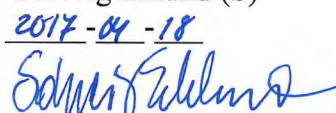
Matz Keijser (S)

2017-04-18


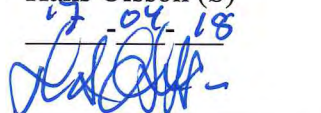
Sven Jansson (S)

2017-04-18


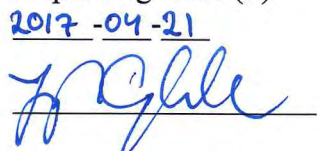
Solveig Eklund (S)

2017-04-18


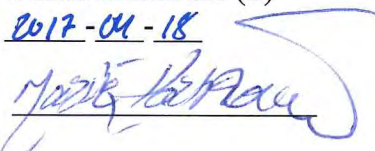
Hans Olsson (S)

17-04-18


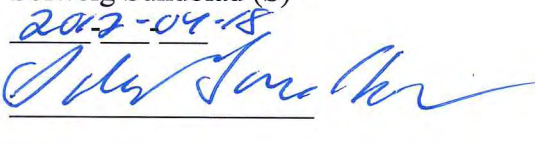
Jesper Englundh (S)

2017-04-21


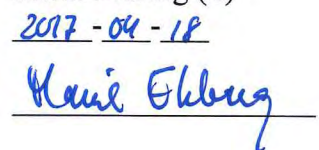
Marié Karlström (S)

2017-04-18


Solveig Sundblad (S)

2017-04-18


Marie Ekberg (S)

2017-04-18


Innehåll

Innehåll

Förord	2
Innehåll	4
Vision	5
Idrottspolitikens genomförande	6
Utgångsläge	7
Idrottens infrastruktur	7
Enköpings kommun	7
Idrottspolitikens fokus	8
Samverkan	8
Hallar och anläggningar	9
Stöd och bidrag	10
Trygghet, tillgänglighet, mångfald och likabehandling	12
Fysisk aktivitet och idrott i skolan	13
Folkhälsa, friluftsliv och spontanidrott	14
Elitidrott, idrottsturism och lägerstad	15
Uppföljning	16
Medborgardialog	16
Föreningsdialog	16
Referensgrupper	16
Enkätundersökningar	16
Bilaga: Projektets bakgrund och process	18
Bilaga: Nationell politik	19
Bilaga: Definitioner	21
Bilaga: Idébank	23

Vision

Enköpings vision för 2030 är att **Enköping är inspirerande med en livsmiljö där alla kan utveckla sitt allra bästa jag.**

Visionen för det idrottspolitiska programmet är att idrotts-, fritids- och friluftslivets mångfald samlar och aktiverar Enköpings kommuns invånare och besökare

Enköpings idrotts-, fritids- och friluftsliv arbetar på ett sätt som:

- Aktiverar genom att fler är fysiskt aktiva för en god folkhälsa där alla har en meningsfull fritid
- Aktiverar genom att bredd-, elit- och motionsidrott har goda förutsättningar att utvecklas
- Samlar genom god samverkan mellan olika aktörer som skapar en vi-känsla, god sammanhållning, inkludering och nya lösningar
- Samlar genom goda förutsättningar för attraktiva evenemang och arrangemang
- Samlar lokalt, regionalt, nationellt och internationellt idrotts-, fritids, och friluftsliv i lägerstaden Enköping som är välkomnande, välorganiserad och välmående



Figur 1 ovan beskriver visionen där 100% av medborgarna är fysiskt aktiva hela livet. Idrottsrörelsen, skolan och olika former av bredd-, motions- och spontanidrott och aktivitet bidrar till den mångfald av både organiserad och spontan fysisk aktivitet som gör det möjligt att uppnå visionen. Bilden utgår ifrån Idrottsrörelsens vision som vill att breddidrotten också tar ett större ansvar för motionsidrott och spontanidrott högre upp i åldrarna. Pilarna symboliserar inkludering och öppna dörrar mellan idrotts-, fritids- och friluftslivets olika verksamheter.

Idrottspolitikens genomförande

Det finns ett behov av en gemensam målbild för idrotten och idrottens plats i samhällsbygget Enköping det kommande årtiondet. I arbetet för att uppnå våra visioner krävs delaktighet och gemensamma satsningar från alla som påverkar och påverkas av idrotts-, fritids- och friluftslivet.

Det idrottspolitiska programmet eftersträvar att idrotts-, fritids- och friluftslivets alla aktörer arbetar utifrån att:

- Långsiktighet präglar den kommunala idrottspolitiken och förvaltningen där "Idrottspolitiskt program 2017-2026" med bilagor, ska fungera som stöd.
- Programmet förvaltas av upplevelsenämnden, förvaltningschef och verksamhetschefer på upplevelseförvaltningen, tillsammans med förvaltningschefer på andra berörda förvaltningar.
- Enköpings idrottspolitiska satsningar och prioriteringar inkluderar både bredd och spets och en balans mellan traditionell idrottspolitik och folkhälsopolitik. Idrottspolitiken ser till både idrottens egenvärde och aspektpolitik på idrotts-, fritids- och friluftsliv.
- Satsningar och prioriteringar har alltid ett inkluderande perspektiv med möjligheter till idrottsupplevelser och fysisk aktivitet. Detta oavsett kön eller könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion/annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, klass eller ålder.
- Det kommunala ansvaret för att idrotts-, fritids- och friluftsliv blir en kraft i kommunens utvecklingsarbete ska delas av alla kommunala nämnder och bolag.
- Ett fåtal utvecklingsområden fokuseras på åt gången och genomförs noggrant för att möjliggöra kvalitet, effektivitet och bestående resultat.
- Genomförandet av "Idrottspolitiskt program 2017-2026" blir ett pågående utvecklingsarbete med ett nyfikat förhållningssätt och samarbete över förenings- och organisationsgränser.

Förvaltningsorganisationen ansvarar för att ta fram tvååriga handlingsplaner och hålla det 10-åriga programmet levande. Handlingsplanerna tas fram i dialog och samverkan med berörda nämnder i Enköpings kommun och med idrotts-, fritids och friluftslivet. Två gånger per år träffas en referensgrupp sammansatt av representanter från idrotts-, fritids och friluftslivet samt förvaltning och politik. Handlingsplanerna bör vara tydligt kopplade till budget samt vara konkreta och innehålla arbetsfördelning, aktiviteter, utbildningsinsatser och uppföljning.

Gemensam omvärldsbevakning skapar mervärde av idrottens resurser. I bilagan Idébanken samlas konkreta idéer och förslag som kommit ur dialoger och samtal. Idébanken uppdateras kontinuerligt och används som underlag till kommande handlingsplaner. För att följa upp idrottspolitikens vision och genomförande behövs kontinuerliga mätningar och omvärldsanalys, exempelvis om fritidsvanor och nivå av fysisk aktivitet samt möjligheterna till att arrangera tävling eller göra elitsatsning.

Idrotts-, fritids- och friluftslivet är en del av Sveriges mångfald och mångfalden är en del av Enköping. Från de internationella perspektiven och elitens stjärnor till civilsamhällets nationella, regionala och lokala historia, nutid och framtid. Allt från stad och landsbygd, tävling och motion, individen och laget, anläggningar och natur, gamla och unga samt alla olika individers likheter och olikheter. Denna mångfald är en kraft som skapar gemenskap, bygger broar och samlar människor kring sina intressen. Denna kraft skapar möjlighet för människor att delta i samhället och vara aktiva hela livet.

Utgångsläge

Idrottens infrastruktur

Förutsättningarna för en aktiv fritid som präglas av fysisk aktivitet och sund livsstil finns att hitta i den infrastruktur som påverkar eller påverkas av idrotts-, fritids- och friluftsliv. De hårda delarna är hallar, anläggningar, lokaler samt den fysiska samhällsplaneringens påverkan på möjligheten att vara fysiskt aktiv i vardagen. De bygger tillsammans en motor för samhällets hälsa och välmående.

Hur mycket kraft som motorn kan ge beror på vilka drivmedel och smörjmedel som finns och hur de reagerar tillsammans. Skolan och föräldrarna är särskilt viktiga för att alla barn och unga tidigt ska komma i kontakt med och bli intresserade av en hälsosam livsstil där idrott och motion är en del av vardagen. Att göra riktade insatser för specifika målgrupper är också viktigt. Till exempel insatser för integration eller att äldre och personer med funktionsvariation ska kunna leva med god hälsa så självständigt som möjligt, så länge som möjligt. Närhet till natur och aktivitetsytor, det ideella engagemanget och hur väl den offentliga sektorn samverkar med det ideella är också viktiga driv- och smörjmedel.

För att hålla igång ett levande idrotts-, fritids- och friluftsliv finns det olika former av stöd och bidrag som fungerar som olja för motorn. De som bidrar till detta är staten, regionen, kommuner och näringslivet. I föreningarna är det medlemmarna och de ideella ledarna och föräldrarna. De ideellas arbetsinsats inom idrottsrörelsen har ett värde på ca 30 miljarder per år och då är övriga fritids- och friluftslivs ideella insatser inte medräknade. Detta kan jämföras med de ca 1,9 miljarder som ges i statligt stöd och de 3,7 miljarder som kommunerna bidrar med.

Enköpings kommun

Enköpings kommun är belägen mellan de stora städerna Stockholm, Uppsala och Västerås. Mitt i en av Europas hetaste tillväxtregioner. Lite mer än hälften av de 42 000 invånarna bor i Enköpings stad, resten i de mindre orterna och på landsbygden. Det finns ett behov av ytor till idrott, fysisk aktivitet och motion i alla stadsdelar, mindre orter och på landsbygden. Under de kommande 10 åren förväntas en befolkningsökning på runt 10 000 invånare och om trenden fortsätter, en ökad urbanisering och förtätning av staden. Även i vissa mindre orter och landsbygdsområden förväntas en ökad inflyttning i framtiden.

Med en tillbakablick konstateras att Enköpings kommun på flera sätt varit en pionjär inom idrotts- och fritidsområdet. Exempel på det är idrottshuset som invigdes 1975, de fina idrottshallarna och fotbollsplanerna i landsbygdsorterna samt de goda möjligheterna som lägerstad. Mycket av denna anda lever kvar än idag men med tiden har förutsättningarna förändrats. Under perioden 1999-2010 har idrotts- och fritidsverksamheten slagits ihop med olika förvaltningar i olika konstellationer. Under en period i dåvarande teknikförvaltningen, i en period som självständig förvaltning och en annan period under parkavdelningen. Sedan 2011 har Enköpings kommuns verksamheter med inriktning på kultur, konst och bibliotek, barn och unga, idrott och fritid samt museum och turism arbetat som en förvaltning under upplevelsenämnden. Stora och efterlängtrade byggprojekt för nya kultur- och idrottsanläggningar planeras.

I en kommun som växer behövs långsiktig planering för både underhåll och nybyggnationer samtidigt som kommunens organisation successivt utvecklas. Därför är en del visioner och mål i detta styrdokument inriktade på att fortsätta att utveckla Enköpings kommuns interna organisation, arbetsstruktur och samverkan mellan nämnder och bolag. Vilket på sikt ska möjliggöra för mer direkt utveckling för idrotts-, fritids- och friluftslivet.

Idrottspolitikens fokus

Samverkan

Nuläge

Samtliga verksamheter i Enköpings kommun påverkar eller påverkas direkt eller indirekt av idrotts-, fritids- och friluftslivet. Det är därför viktigt att alla är medvetna om dessa mekanismer, hur de fungerar och på vilket sätt de kan användas för att bidra till kommunens övergripande och nämndernas politiska målsättningar. Inom till exempel skola, vård, socialtjänst, integration och fritidsgårdar har alla stor nytta av att samverka med idrotten och få invånare att bli mer fysiskt aktiva.

Upplands idrottsförbund är det distriktsförbund under riksidrottsförbundet som verkar i Enköping. De samarbetar tätt med SISU Idrottsutbildarna med det gemensamma uppdraget att på regionalt och lokalt plan verka för att Riksidrottsförbundets mål uppfylls.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) är ett viktigt stöd för kommunernas arbete i det framtida arbetet med idrottens utveckling. Till exempel digitalisering av kommunala bokningssystem, samhällsvetenskaplig idrottsforskning, tydliggöra syftet med statens bidrag till idrotten samt underlätta och stödja föreningslivets ställning som icke-professionellt och ideellt. Det är också intressant att se hur det nya Region Uppsala påverkar den regionala utvecklingen i framtiden. Kanske finns det regionala utvecklingsmål för idrotten precis som det finns för kulturen.

Eftersom idrott och motion utförs lokalt är det på det lokala planet som dialogen kan föras om hur utmaningarna kan hanteras och problemen kan lösas. Idrottsrörelsen i Enköping är bred med många olika idrotter, sporter och möjligheter till fysisk aktivitet. Övrigt fritids- och friluftsliv utökar denna bredd ännu mer. Det finns en lång rad av anrika och nya föreningar och organisationer som tillför både elit och bredd.

Med tiden har kraven på till exempel specialiserade anläggningar och professionalitet i myndighetsutövning samt digitala tjänster och information ökat. Kommunens verksamheter behöver ta ledartröjan i flera av processerna men kommer till exempel inte kunna vara den enda finansiären av hallar och anläggningar i framtiden. Det kräver nya lösningar och tvärsektorieell samverkan.

Önskat läge

I Enköping arbetar vi tillsammans mot en gemensam målbild för att ge goda förutsättningar för idrotts-, fritids- och friluftsliv. Utvecklingen är proaktiv och följer tiden genom tidigt deltagande i samhällsbyggnadsprocessen, till exempel när översiktsplaner tas fram. För stadsdelar och mindre orter finns visionsprogram framtagna tillsammans med invånare, förenings- och

näringsliv. Visionerna inspirerar samhällsplaneringen så att planprogram innehåller stråk och områden dedikerade till idrotts-, fritids- och friluftsliv där fokus läggs på hälsa och välmående.

Kommunen, föreningslivet och andra organisationer från alla sektorer i samhället ser ett stort värde i att bidra till denna utveckling. Samverkan mellan kommunen, regionen och idrottsrörelsen är strukturerad så att alla gemensamma nämnare och möjligheter nyttjas till fullo. Idrotts-, fritids- och friluftslivet hittar nya kreativa lösningar i sina egna verksamheter och genom att söka upp intressanta verksamheter. Exempelvis inom kultur, konst, bibliotek, e-sport och hobbyföreningar nås nya målgrupper genom aktiviteter som dans, Pokemon GO och lajv. Det finns mycket positivt att utgå ifrån för att möta framtidens utmaningar.

Vi har tydlig kommunikation, öppen dialog och en prestigelös inställning till åtaganden som ska utföras och problem som ska lösas. Vi har olika uppgifter och ansvar och bidrar på många olika sätt till att uppnå vår vision; att Enköpings idrotts-, fritids- och friluftsliv samlar och aktiverar Sveriges mångfald.

Mål

- Idrottsperspektivet är tidigt med i samhällsplaneringen och visionsprogram för idrotts-, fritids- och friluftsliv finns för varje stadsdel och ort. Det bör även finnas beskrivet i eget avsnitt i planprogram.
- En central organisation stödjer samverkan, omvärldsbevakning och strategisk riktning för hela kommunens hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete där idrotts-, fritids- och friluftslivet är en viktig faktor.
- Enköpings kommun har en tydlig och effektiv samverkan kring gemensamma frågor med Upplands idrottsförbund, SISU-idrottsutbildarna, SKL och andra viktiga samverkansparter. Deras målsättningar som sammanfaller med kommunens mål framgår i nämndplaner och verksamhetsplaner.
- Dialog och samverkan med civilsamhället och invånare håller idrottsdebatten levande.

Hallar och anläggningar

Nuläge

Hallar och anläggningar beskrivs ofta som den viktigaste förutsättningen för idrottsrörelsens verksamhet och utveckling. Många hallar och anläggningar används under dagtid för skolidrottens undervisning. Utformningen och skicket på anläggningarna påverkar både pedagogens möjlighet att bedriva god undervisning och elevernas uppfattning och känsla för idrott. Studier visar också att en stor majoritet anser att det är viktigt att det finns en idrottshall i närheten, oavsett om de är medlemmar i en idrottsförening eller inte, eller om de har barn eller inte.

Anläggningar och ytor till motion i naturen, närområdet och på skolgården är också viktiga för spontanidrott och kreativ fysisk aktivitet. Kommuner är den största finansiären och ägaren av hallar och anläggningar i Sverige. Exempel på undantag är anläggningar för motorsport, ridning, golf, kampsport, skytte, dans och tennis men det ser olika ut runt om i landet. Detta delvis beroende av idrottspolitikens inriktning i respektive kommun.

Det finns ett stort och brett bestånd av hallar och anläggningar i kommunen. De är koncentrerade i staden men finns även i de mindre orterna. Utöver dessa finns det anläggningar för motorsport, tennis, utförsåkning, boule samt för spontanidrott, motion och rekreation. Anläggningsbeståndet

är idag ålderstiget och underhållet eftersatt. För framtiden finns ett behov av nybyggnation till både traditionella idrotter och anläggningar för nya idrotter och aktiviteter.

Önskat läge

I Enköping har vi en hållbar utveckling av våra hallar och anläggningar för idrott, motion och friluftsliv. Både i staden och på landsbygden och för organiserade och spontana aktiviteter. Våra befintliga anläggningar hålls i gott skick genom tydliga gränsdragningar, gemensamt framtagna underhållsplaner och regelbunden närvaro av vår personal. Nybyggnationer planeras i samverkan mellan brukare, uthyrare och ägare för bästa möjliga behovsuppfyllelse. En del av riskanalysarbetet är att göra barnkonsekvensanalys på alla nybyggda anläggningar.

Kommunens vision och politikens långsiktiga målsättningar är vägledande för prioriteringen av när och var olika anläggningar ska byggas. I samhällsplaneringen samarbetar förvaltningsorganisationen proaktivt för att placera nybyggnationer där det förväntas finnas störst behov i framtiden. För att anläggningskrav för elitsatsande föreningar ska vara rimliga pågår en kontinuerlig dialog där Riksidrottsförbundet (RF), SKL, Specialidrottsförbundet (SF) och Specialdistriktsförbundet (SDF) som till exempel Upplands Fotbollförbundet, är delaktiga. Fördelning av tiderna och taxorna i kommunens anläggningar ska utformas för att uppnå målen och följas upp regelbundet. I Enköping är systematiskt trygghets-, brand- och säkerhetsarbete en självklarhet.

Det finns en ny och välbesökt simhall och det är sedan länge full verksamhet i nya ishallen, konstgräset på Fanna IP och flera andra nybyggda eller renoverade anläggningar. Parallellt har en utveckling av alternativa lösningar och nytänkande vuxit fram kring finansiering och ägarskap av anläggningar. Sammantaget har vi anläggningar, hallar och planer som är flexibla, samlar flera generationer och skapar mötesplatser för vardag och arrangemang.

Mål

- Invånare och brukare upplever att anläggningar som byggs är anpassade för att fungera i dagens verksamhet samt för framtidens verksamhet och evenemang i en växande kommun.
- Alla aktörer i idrotts-, fritids- och friluftslivet ges möjlighet att delta i nytänkande projekt som involverar ideella krafter i en kreativ anläggningsutveckling.
- Invånare och föreningar kan ta del av en tydlig underhålls- och investeringsplanering, där kommunens gräsplaner samt kommunala idrottshallar är prioriterade. Vid behov tas handlingsplaner fram.

Stöd och bidrag

Nuläge

Enköpings kommun stödjer föreningslivet under 2016 med drygt 5 miljoner kronor som fördelas av upplevelsenämnden. Av dessa går cirka hälften till föreningslivet inom idrotts-, fritids- och friluftsliv. En annan form av stöd är de subventionerade taxorna på hallar och anläggningar. SISU-idrottsutbildarna får stöd genom ett samverkanskontrakt och övriga studieförbund delar på ett bidrag.

I många kommuner förväntas en sänkning av föreningsbidragen och samtidigt förutspås ökade avgifter och kostnader i de anläggningar som ska byggas för att tillgodose behovet framöver. Det statliga bidraget har ökat under de senaste årtiondena samtidigt som kraven på motprestation kopplat till bidraget också ökat. Trenden är att idrotts- och fritidsområdet i allt större utsträckning måste bevisa sitt värde för att få satsningar i olika former av bidrag, fonder och stiftelser. Det har bidragit till en ojämn fördelning mellan vilka som har möjlighet att ta del av extra stöd. Stora föreningar i städerna med administrativ personal är överrepresenterade i de ansökningar som beviljar medel till föreningslivet.

Det finns ytterligare former av stöd som levereras av olika kommunala verksamheter, i många fall genom samverkan. Enköping ger, precis som de flesta kommuner i Sverige, ideella föreningar möjlighet att registreras i ett föreningsregister för att kunna ta del av olika förmåner. I Westerlundska gymnasiet finns möjligheter att kombinera elitidrottssatsningar med utbildning. Genom samarbete med arbetsmarknadsenheten kan föreningslivet få bidrag till arbetsmarknadsinsatser och feriepraktikanter. Integrationsenheten arbetar nära föreningslivet och upplevelseförvaltningen för att skapa möjligheter till meningsfull fritid för nyanlända. Socialtjänsten har fritidspengar som föräldrar till barn i familjer med försörjningsstöd kan söka. Nyrekrytering till föreningslivet stöds genom samarbete mellan pedagogerna i skolan och fritidshemmen samt fritidsgårdarna och fritidsklubbarna.

Önskat läge

De kommunala stöden och bidragen kombinerat med övriga aktörers stöd och bidrag ger goda förutsättningar till att alla kan och vill vara med i idrotts-, fritids- och friluftslivet. Barn och unga är fortsatt prioriterade men fokus läggs också på äldre och riskgrupper för höga ohälsotal. Genom kontinuerlig dialog och regelbunden uppföljning och revidering ser vi till att kommunens bidrag ger förutsättningar för att de politiska målsättningarna uppnås. De som enligt politiskt beslut ska prioriteras ska i första hand ta del av bidragen. Vid krav på motprestationer genomförs konsekvensanalyser kring vilka förutsättningar som finns samt vilket behov av stöd kraven medför.

Enköpings kommun har tydlig och enkel information om vilket stöd och vilka bidrag som erbjuds. Vi arbetar aktivt och lyhört för att idéer ska ha förutsättningar att bli verklighet samt ger nya idrotter och aktiviteter stöd att utvecklas. Enköpings kommuns arbete verkar för flexibilitet och en vilja att möta behov framför ett vidmakthållande av traditionella strukturer. Samtidigt ges föreningar och civilsamhälle den förutsägbarhet i bidragsstrukturer och anläggningsplanering som deras verksamheter behöver. Kommunen har tillsammans med exempelvis Idrottsförbundet utbildningar och arbetsrutiner som förbättrar och underlättar processen med att söka externa bidrag till projekt och nya satsningar.

Mål

- Det finns en webbsida för föreningar med föreningsregister, evenemangsfunktioner, e-tjänster och informationsstöd.
- Stöd och bidrag används effektivt och metodiskt för att öka nivå av fysisk aktivitet i riskgrupper, uppnå de nationella folkhälsomålen och kommunens mål utifrån ett rättvisetänk.
- Regelverket kring stöd och bidrag underlättar och stödjer föreningslivets ställning som icke-professionellt och ideellt.
- Det finns stöd och stipendier till unga talanger som gör elitsatsningar.

Trygghet, tillgänglighet, mångfald och likabehandling

Nuläge

Idag är många dagligen fysiskt aktiva både inom och utanför föreningslivet men tyvärr inte alla. En del känner att idrott och motion inte passar dem. Andra vill vara mer aktiva men vet inte var de ska börja. Trenden i samhället går mot en stor segregation även i fysisk aktivitetsnivå och det skapar hälsoklyftor som påverkar hela samhället och innebär både offentliga och personliga kostnader och personligt lidande. Det finns ett stort behov av nya vägar in i föreningslivet, framför allt i senare ungdomsåren. Det finns också ett stort behov av andra möjligheter att vara fysiskt aktiv utan att vara medlem i en förening.

För de kommande 10 åren finns det några områden som är viktiga att belysa men det är viktigt med en balanserad kombination av riktade insatser för riskgrupper och generella insatser. Flickor och kvinnor är underrepresenterade inom många idrotter och fritidsaktiviteter, i synnerhet flickor och kvinnor med utländsk bakgrund. Den fysiska aktiviteten för personer med funktionsvariationer är viktig då det visat sig att ohälsotalen är stora inom den här gruppen. Målgruppen äldre växer och har ett ökande behov av förutsättningar för ett livslångt idrottande och motionerande. Enköpings kommun erbjuder ett gott personligt bemötande samtidigt som den digitala infrastrukturen utvecklas och teknik som e-tjänster tillgängliggör och förenklar kommunikationen.

Samtidigt som den fysiska aktiviteten och tävlingen skapar härliga upplevelser och minnen för livet för många kan det också vara orsak till lidande för andra. Det förekommer kränkningar och diskriminering i samhället och så även i föreningslivet eller på idrottslektionen i skolan. Det finns ingen aktör som ensam har ansvaret för att skapa trygghet, inkludering och jämlikhet inom idrotts-, fritids- och föreningslivet. Därför är det viktigt med ett gemensamt ansvarstagande, kommunikation och samverkan kring gemensam värdegrund och strategi, mot mobbning och utanförskap.

Önskat läge

Det finns en plats för alla i Enköpings idrotts-, fritids- och friluftsliv oavsett om man vill vara aktiv i en förening eller på egen hand. Föreningen, friluftsbadet, skidspåret, fotbollsplanen och spontana aktivitetsytor är några exempel där människor möts och aktiverar sig. Det är lätt för invånare och besökare att hitta information om anläggningen, hur aktiviteten fungerar samt att ta sig dit.

Mänskliga rättigheter går före kulturella och religiösa värderingar i våra verksamheter och de vi stödjer. Tillsammans arbetar vi utifrån barnkonventionen och verkar för att varje individ har förutsättningar att utveckla sitt allra bästa jag. Det är en rättighet för individen, en skyldighet för samhället och därmed ett gemensamt ansvar att se till att alla känner sig välkomna. Vi strävar mot att alla ska inkluderas i denna gemenskap oavsett ålder, kön, könsuttryck och sexuell läggning. Oavsett social, etnisk, kulturell bakgrund, religionstillhörighet eller funktionsvariation.

Handlingsplaner för utvecklingen tas fram och revideras regelbundet. Kollektivtrafik med turer i både staden och landsbygden, både dag och kväll, möjliggör för fler att ta sig till och från aktiviteter självständigt. Idrottsförbundet, kommunen, SISU-idrottsutbildarna och övriga aktörer samarbetar för att erbjuda utbildningar, samordningsstöd och finansiering. Kommunen tar initiativ

för att se till att alla vet hur de ska agera om diskriminering och mobbning sker inom idrotts-, fritids- och friluftslivet. Socialtjänst, skola och kommunens fritidsverksamheter samverkar med föräldrar och föreningsliv för att fler ska ha möjlighet att prova på och delta i aktiviteter. På så sätt har föreningar och kommunala verksamheter goda förutsättningar att utvecklas tillsammans för att både organiserad och spontan aktivitet ska vara trygg, säker och tillgänglig.

Mål

- Invånare i Enköping upplever att idrotts-, fritids och friluftslivets anläggningar och verksamheter är trygga, säkra och tillgängliga – både fysiskt och digitalt.
- Föreningslivet präglas av inkludering, i synnerhet för nyanlända, ungdomar i 12-15 års ålder samt HBTQ-personer.
- Flickor med utländsk bakgrund och vuxna med funktionsvariationer ökar sin nivå av fysiska aktivitet.
- Idrotts, fritids- och friluftslivet arbetar i samverkan med eftergymnasiala lärosäten som stödjer ett professionellt förhållningssätt till frågor, metoder och utvärdering av insatser för utjämning av skillnader i fysisk aktivitet och ökad föreningsanknytning.
- En ökad kollektivtrafik på landsbygden tillgängliggör idrotts-, fritids, och friluftslivet för fler och på fler tider.

Fysisk aktivitet och idrott i skolan

Nuläge

Skolan har en unik möjlighet att påverka folkhälsan och jämna ut hälsoklyftor då alla barn och ungdomar spenderar större delen av sin tid där. Positiva upplevelser av rörelse och friluftsliv under uppväxtåren har stor betydelse för om vi blir fysiskt aktiva senare i livet. Att ha kunskaper och färdigheter om idrott och hälsa är en tillgång för både individen och samhället.

De senaste åren har skolans roll för fysisk aktivitet och ämnet idrott och hälsa fått ökad fokus. Dels för att många elever skolkar från idrottslektionerna eller är närvarande utan att delta. Dels för att det ökade stillasittandet kommer bli grundorsak till yngre generationers ohälsa och nya folksjukdomar. Samtidigt är det en lösning för elever med koncentrations- och inlärningssvårigheter.

Önskat läge

I Enköping arbetar förskolan, grundskolan och gymnasiet aktivt för att eleverna ska vara fysiskt aktiva och att stillasittande bara sker i kortare perioder. Lektionerna i alla ämnen har inslag av fysisk aktivitet och under rasten inspirerar skolgårdarna till lek, rörelse och fysisk aktivitet. Det görs även genom utepedagogiska målpunkter i tätortsnära och skolnära naturområden.

I en tydlig samverkansstrategi strävar kommunala verksamheter tillsammans med idrotts-, fritids- och friluftsliv för att eleverna också ska vara mer fysiskt aktiva på fritiden. Det finns prova-på-aktiviteter och aktivitetsdagar som ökar antalet barn som är anslutna till föreningslivet. I samverkansprojekt utvecklas skolans lokaler, skolgården och omgivningen så att det finns ytor för aktivitet under skoltid och fritid.

Mål

- Skolans organisation deltar i nya former av tvärspektoriell samverkan för byggnation och drift av näridrottsplatser och rörelse- och kreativitetsfrämjande ytor i skolgårdsmiljö.

- Initiativ för ökad fysisk aktivitet i skolan inspirerat av Hummelstaskolans projekt sprids och implementeras successivt i alla kommunala skolors ordinarie verksamhet.
- Antalet idrott- och hälsa-lektioner eller schemalagd tid då eleven har måttlig till hög nivå av fysisk aktivitet i skolan har minst fördubblats under programperioden.
- Skolelever ges möjlighet att vara regelbundet fysiskt aktiva i samtliga lektioner för att minska stillasittandet under skoldagen.

Folkhälsa, friluftsliv och spontanidrott

Nuläge

Fysisk aktivitet har en positiv inverkan på individens hälsa och när människor vill vara fysiskt aktiva tillsammans ger det en mångfaldigad hälsopåverkan. Minskat stillasittande är lika viktigt och enligt nya rön borde alla avbryta sitt stillasittande var tjugonde minut för att minska ohälsa. Samtidigt visar forskning att fysisk aktivitet inte bara har positiv påverkan på de fysiska organens funktioner utan också på hjärnans funktioner hela livet, till exempel inläring och minne. Fysiskt aktiva personer får en bättre struktur på sin vardag och får bättre självförtroende. Dessutom förebygger det bland annat psykisk ohälsa, stress, cancer och demens. Men fysisk aktivitet, inaktivitet och hälsa är ojämnt fördelad i befolkningen och inom olika grupper i samhället. De kommunala verksamheterna och föreningslivet har många vinster att hämta genom att samverka.

Det vida begreppet friluftsliv har en stor påverkan på befolkningens nivå av fysisk aktivitet då det innefattar alla aktiviteter som bedrivs utomhus i natur- och kulturlandskapet. Andra fritidsaktiviteter till exempel kultur- och hobbyaktiviteter både påverkas av och påverkar idrotten och är viktiga ur samverkans- och helhetsperspektiv för allas rätt till en aktiv fritid.

Idrottsrörelsen är en viktig aktör som kommer i kontakt med nästan alla barn och väldigt många vuxna. Med en ny värdegrund har de gjort en viktig förflyttning som innebär bland annat att de vill få in mer motions- och rekreativ idrott under idrottsrörelsens föreningsstruktur. En annan vision är att det ska finnas mer alternativ inom idrottsrörelsen för de ungdomar som inte vill satsa på elit eller träna väldigt ofta. Att vara aktiv i en förening är i sig en hälsofrämjande faktor som inte bara ger gemenskap och glädje utan ger en känsla av sammanhang, demokratisk förståelse och vardaglig struktur.

Önskat läge

I Enköping finns det goda förutsättningar att leva ett aktivt liv hela livet. Samhället bygger på grundtanken att det hälsosamma valet är det lätta valet. Enköpings kommun arbetar med långsiktiga insatser som utgår från ett helhets- och livscykelperspektiv kring folkhälsan. För att uppnå detta framhävs de positiva synergier som blir effekter av att kombinera idrottsliga och kulturella aktiviteter och upplevelser. Idrotts-, fritids- och friluftslivet är därför en viktig del av det Enköping som får människor att växa och skapar en hållbar framtid i ett jämlikt samhälle.

För medborgarna innebär det att det finns goda möjligheter till fysisk aktivitet genom att till exempel gå eller cykla både vid transporten till och från arbete och skola samt under arbetsdagen eller skoldagen. Naturen, hallarna och anläggningarna finns nära och transport och kommunikation finns lättillgängliga för alla. Enköpings kommun förvaltar det övriga kommunala skogsinnehavet. Det finns enkla anläggningar för lek och kreativ motion i bostadsområdet. Det finns parker med aktivitetsytor eller näridrottsplatser i stadsdelarna och orterna. Hallar och anläggningar är planerade och placerade strategiskt för att fylla sin funktion och ha ett så stort upptagningsområde som möjligt. För kommunens förvaltningar innebär det att samordna och

medvetet nyttja de små och stora insatser som görs för folkhälsan. Det skapar synergieffekter som ger ett bättre resultat än om varje insats eller aktivitet utförs för sig.

Mål

- Anläggningar för spontan fysisk aktivitet prioriteras tidigt i samhällsplaneringen.
- Lokaler, hallar och anläggningar tillgängliggörs och bokas i större utsträckning till grupper som är i behov av fysisk aktivitet istället för att de står tomma.
- Idrotts-, fritids och friluftslivet präglas av att inspirera barn, unga, vuxna och äldre att idrotta och motionera under hela livet.

Elitidrott, idrottsturism och lägerstad

Nuläge

Både elitidrott och breddidrott lockar många besökare till Enköping som deltagare och åskådare. Under begreppet "Lägerstaden Enköping" har idrottsverksamheten salufört sig både till kommunens invånare och närliggande län som en bra stad att anordna idrottsläger i. Även kulturaktiviteter som dans, e-sport och lajv har varit populära. Idrotts-, fritids- och friluftslivet kan användas ännu mer som verktyg för att marknadsföra Enköping och som ett långsiktigt argument för företagsetablering och inflyttning. Enköpings kommun har 2016 antagit styrdokumentet "Upplev Enköping - En strategi för en hållbar besöksnäring i Enköpings kommun till år 2020" som har som mål att fördubbla turismen i Enköping.

Elitidrotten marknadsför Enköping och ger möjlighet till många olika positiva upplevelser. Elitidrottens behov av lokaler och deras funktioner är en viktig förutsättning för den generella utvecklingen. Den inspirerar samtidigt till fysisk aktivitet och motion. Westerlundska gymnasiets idrottsprofil bidrar till ett gynnsamt klimat för talangutveckling. Mästarfesten är en årlig företeelse där kommunen uppmärksammar idrottare som blivit svensk eller internationell mästare inom sin gren.

Önskat läge

Enköpings kommun stödjer pågående och nya elitsatsningar. "Lägerstaden Enköping" är en angelägenhet för hela kommunen. Det är en del av strategin för att fördubbla antalet besökare och turister och samtidigt locka framtida medborgare till kommunen. Med en tydlig politisk målsättning och handlingsplaner för genomförandet samarbetar samtliga förvaltningar i kommunen med andra aktörer för att idrotts-, fritids- och friluftslivet ska bidra. Det är ökad uthyrning på lågsäsong och goda förutsättningar till rimlig övernattning.

Enköpings kommun samarbetar med lokala aktörer genom att till exempel marknadsföra idrottsevenemang och andra så kallade besöksmotorer. En evenemangsgrupp som leds av en samordnare har till uppgift att samordna de kommunala evenemangen samt stödja civilsamhället i evenemangsfrågor.

Det finns goda möjligheter för talangutveckling i Enköping genom Westerlundska gymnasiets lokala och nationella idrottsutbildningar som samverkar med föreningsliv, övriga organisationer och kommunala verksamheter. Unga talanger stöds genom ett stipendium för att få möjligheter att utvecklas och inspirera andra.

Mål

- Konceptet Lägerstaden Enköping är konkret och tydligt och bidrar aktivt till ökad turism och evenemangssamverkan.
- Idrottsturismen är en del av de strategiska insatserna för destinationsutvecklingen och förutsättningarna för arrangemang och evenemang.
- Kommunala lokaler används flexibelt och anpassas för att fungera för övernattningar när de inte används av huvudbrukare. Verksamheten som hyr ut lokalen ska kunna se en intäkt.
- Enköpingsbor som tagit medaljer i nationella och internationella mästerskap ska lyftas fram.

Uppföljning

Att mäta idrotts-, fritids- och friluftsliv är inte enkelt men det finns nyckelfaktorer som mäts i större nationella undersökningar som kan kompletteras med insamling av lokala data. SISU-idrottsutbildarna har bra statistik på hur aktiva medborgarna är inom idrottsrörelsen, framför allt barn och unga. "Liv och Hälsa"-undersökningarna är även de breda och statistiskt säkerställda undersökningar. Den statistiska bilden är tydlig med skarp kontrast men det finns inget djup och det blir mestadels i gråa skalor. En bild som inte ensamt kan beskriva verkligheten.

För att få en bred bild med djup och mer färger behövs olika former av kommunikation med Enköpings invånare, föreningar och andra berörda aktörer. Då kan man tillsammans reflektera över siffrorna i statistiken och förstå vad det kan betyda. För att få en bra uppföljning av de idrotts- och kulturpolitiska programmen bör ett antal aktiviteter sättas upp som gemensam målbild i Enköpings kommun.

Medborgardialog

Med 2-3 års mellanrum sker medborgardialoger med syfte att följa upp arbetet med de politiska programmen.

Föreningsdialog

Minst 2 föreningsdialoger bör hållas varje år. Detta för att bibehålla en aktiv diskussion och följa målet med att politiken och föreningarna tillsammans strävar mot det politiska programmets vision och mål.

Referensgrupper

Inom de olika utvecklingsområdena som skrivits i detta dokument kan det skapas referensgrupper med utvalda tjänstemän och intresserade politiker och invånare.

Enkätundersökningar

Genom statistiska undersökningar med en Enköpingspanel skulle kommunens uppföljningsarbete bli bredare och mer statistiskt signifikant. Vi kan fråga målgrupper vi annars har svårt att nå och få en nulägesbeskrivning av vad medborgarna tycker och tänker. Enkäterna eller intervjuerna kan innehålla kommunövergripande frågor som rör flera nämndområden och de kan användas som generellt utvärderingsredskap för hela kommunens arbete.

I mindre skala skulle enkäter kunna användas på årlig basis för flera olika målgrupper och frågor för att utvärdera vår verksamhet. Enkäterna kan också ge användare och invånare en möjlighet

att vara delaktiga. Andra möjligheter är enkäter till föreningar eller som undersöker bknings- eller bidragssystemet, trivsel och trygghet i anläggningar.

En enkät som bara görs en gång kan inte användas som utvärderingsinstrument. För att trender och effekter av insatser ska kunna utmätas behöver de genomföras med en viss intervall. Större undersökningar skulle kunna genomföras vart fjärde år. Mindre med två års mellanrum. Det viktigaste är att det finns resurser att bibehålla en kontinuitet i uppföljnings- och utvärderingsarbetet.

Samverkan med lärosäten kan ge ett bra komplement till det som inte är möjligt att göra själv. Studenter får en bra uppgift som också är praktiskt användbar. Kommunen får hjälp att hålla sig informerad om nya rön och metoder inom den vetenskapliga forskningen.

Bilaga 1: Projektets bakgrund och process

I budget 2015 för Enköpings kommun aviserades att det skulle tas fram ett Idrottspolitiskt program.

Kommunen ska verka för en meningsfull fritid för alla och minskade ohälsotal. Fler invånare ska bli fysiskt aktiva. Invånarna ska få förutsättningar till både bredd- och elitidrott. Attraktiva arrangemang ska stärka Enköping som en intressant kommun att besöka, verka och bo i. Idrottsrörelsen är Sveriges och Enköpings mest betydelsefulla folkrörelse för att bidra till medborgarnas fysiska aktivitet och främjande av folkhälsa. För att föreningslivet ska utvecklas behöver kommunen erbjuda en plattform av grundförutsättningar, så att vi kan stärka relationen mellan kommunen och idrottsföreningarna.

Samhällsbygget Enköping
Kommunfullmäktiges strategiska mål 2016-2019
Omvärldsfaktorer för upplevelsenämnden 2015-2018

Behovet av idrotts- och fritidsanläggningar är stort och kommer att öka i framtiden då Enköping växer. Idrotten påverkar och påverkas i många sammanhang. Framför allt för intresset och möjligheten att vara fysiskt aktiv vilket är viktigt för folkhälsan i befolkningen. Det behövs ett gemensamt förvaltningsövergripande ansvarstagande för idrottens förutsättningar och utveckling, som utgår från delaktiga och inkluderade invånare och föreningar.

En projekt- och processledare är anställd på 50% från och med 1 oktober 2015 till och med 30 juni 2016.

För att det idrottspolitiska programmet ska vara ett levande måldokument under tio år, är förankringsarbete och delaktighet en förutsättning. En politisk referensgrupp och en arbetsgrupp från upplevelseförvaltningen och representanter från andra förvaltningar har därför aktivt bidragit till processen. Projektledaren har även genomfört intervjuer och dialoger med olika målgrupper. Målet med processen har varit att få deltagarna att lyfta blicken från det som inte anses fungera idag och de problem som finns, till att handla om hur vi vill att det ska se ut.

Bilaga 2: Nationell politik

Regeringen

Genom statliga bidrag stödjer regeringen många olika former av kultur, idrott, folkbildning och civilsamhällsfrågor. Stöden fördelas genom olika myndigheter och förbund som med olika uppdrag och målsättningar ska fördela pengarna. Riksidrottsförbundet fick ca 1,9 miljarder 2016. SISU-idrottsutbildarna får ett årligt stöd på ca 150 miljoner.

Det statsbidrag på ca 1,6 miljarder som går till de övriga 9 studieförbunden fastställs varje år av Folkbildningsrådets styrelse. Några exempel som är av vikt för fysisk aktivitet, motion och rekreation är Friluftsrådet, Förbundet för 4H och Sportfiskarna som alla tillhör studieförbundet tillhör Studieförbundet. Ett statligt stöd till friluftsliv och naturvård är det så kallade LONA-bidraget.

Andra statliga stöd är mer tillfälliga. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, (MUCF), är en statlig myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. De disponerade 267 miljoner 2016 men fick ett särskilt uppdrag att fördela 200 miljoner till per år som kommuner kan rekvidrera för att utveckla och genomföra gratis- och sommarlovsaktiviteter sommaren 2016.

Riksidrottsförbundet (RF)

RF:s uppdrag är att företräda svensk idrott i kontakten med myndigheter, politiker och samhället i övrigt. En av regeringens utgångspunkter för stödet till idrottsrörelsen är att idrotten ska vara till för alla. Regeringen anser dessutom att arbetet med att hålla ner avgifter och kostnader för idrottsaktiviteter måste vara fokus för idrottsrörelsen. De fördelar statens anslag till idrottsrörelsen. De stimulerar idrottsförbundens utveckling både när det gäller själva idrotten, men också kunskapsmässigt. De ska även samordna arbetet med idrottens värdegrundsfrågor och bevara det idrottshistoriska arvet.

SISU Idrottsutbildarna är idrottens studie- och utbildningsorganisation som ska utbilda och utveckla idrotten. RF och SISU Idrottsutbildarna har olika roller men kompletterar och stödjer varandra i det dagliga arbetet med idrottens utveckling.

RF och SISU Idrottsutbildarnas strategiska områden med övergripande mål:

- Livslångt idrottande
 - Svensk idrott ska vidareutveckla verksamheten så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i förening under hela livet.
 - Svensk idrott ska nå fler idrottsliga framgångar internationellt.
- Idrottens värdegrund är vår styrka
 - Alla lever och leder enligt Svensk idrotts värdegrund.
- Idrott i förening
 - Svensk idrott ska vidareutvecklas, samverka med andra aktörer och ge goda möjligheter att idrotta i förening.
- Idrotten gör Sverige starkare
 - Idrottsrörelsen är en ännu starkare samhällsaktör.

Sveriges Olympiska Kommitté (SOK)

SOK är ansvarig för de olympiska frågorna i Sverige och består av 36 ordinarie medlemsförbund (så kallade olympiska specialförbund, OSF) och 14 så kallade "recognized förbund" (idrotter som

för närvarande inte finns med på det olympiska tävlingsprogrammet men som är accepterade av Internationella Olympiska Kommittén, IOK).

Övriga organisationer

En tillgänglig och välmående natur är en förutsättning för friluftslivet och många idrotter. Friluftsrämjandet arbetar för att stötta hela friluftslivet, både det organiserade och det fria. De har ca 82 000 medlemmar och värnar friluftslivet och arbetar för bevarandet av allemansrätten och att alla ska få möjlighet till friluftslivet.

Öppna mötesplatser som bygde- och hembygdsgården eller fritids- och ungdomsgården är en viktig del av samhällets sociala, kulturella och demokratiska infrastruktur. Tillsammans med föreningar inom idrotts-, fritids- och friluftsliv arbetar de för att stärka den lokala demokratin, stärka grannskapet, stärka solidariteten och främja individens utveckling.

Sveriges kommuner och landsting (SKL)

Genom sitt idrottspolitiska positionspapper erkänner SKL idrottsrörelsen som Sveriges otvivelaktigt viktigaste folkrörelse när det gäller att öka medborgarnas fysiska aktivitet och främja en god hälsa. Samtidigt ser man att även spontana och självorganiserade motionsaktiviteter, friluftsliv och skolans utbildning i idrott och hälsa är verksamheter som bidrar till att stärka befolkningens hälsa.

Regionen

I Uppsala län är det Region Uppsala, före detta Landstinget Uppsala Län, som är den offentliga verksamheten som arbetar med regional utveckling. Upplandsstiftelsen ägs av kommunerna och Region Uppsala och arbetar med naturvård, friluftsliv och naturskola. Det finns ett kulturpolitiskt uppdrag genom den Regionala kulturplanen. Något liknande finns inte för idrotten och övriga fritidsverksamheter men utifrån folkhälsoperspektivet finns en strategi för hälsosamma levnadsvanor. Det mål som kopplas till detta är "att ge alla förutsättningar till en aktiv livsstil och öka den fysiska aktiviteten". Utöver detta finns det flera strategier och målsättningar där Idrotts-, fritids- och friluftsliv kan påverka eller påverkas.

Bilaga 3: Definitioner

Idrott

Inom idrottsrörelsen definieras idrott som:

"Fysisk aktivitet som människor utför för att få motion och rekreation eller uppnå tävlingsresultat".

Gymnastik- och idrottshögskolan definierar idrott som:

"All fysisk aktivitet genomförd med målet att främja fysisk och psykisk hälsa, rekreation, tävlingsprestation och estetisk upplevelse".

Spontanidrott

Spontanidrott innebär att någon typ av fysisk aktivitet, enskilt eller i grupp, och inte sällan i form av bollsport, utförs utanför den organiserade idrotten det vill säga utanför idrottsrörelsen.

Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet i fysiologisk bemärkelse är alla kroppsrörelser som förbrukar energi utöver den ämnesomsättning som upprätthåller kroppsfunktionerna.

Motion

Motion är något annat och utgörs av planerad och/eller strukturerad fysisk aktivitet som syftar till att förbättra eller upprätthålla syreupptagningsförmåga, muskelstyrka eller muskeluthållighet.

Träning

Träning innebär utöver fysisk aktivitet att det finns en målsättning att öka prestationsförmågan.

Idrottsrörelsen

Idrottsrörelsen definieras som alla förbund anslutna till Riksidrottsförbundet (RF) och deras medlemsföreningar. Till idrottsrörelsen hör också stödorganisationerna, vilka är RF och dess distriktsförbund som stödjer, leder och företräder idrottsrörelsen, SISU Idrottsutbildarna som utbildar och bildar idrottsrörelsen, Sveriges Olympiska kommitté (SOK) och Sveriges Paralympiska Kommitté som förbereder och leder det svenska deltagandet i olympiska respektive paralympiska spel. Idrotts-AB organiseras inom idrottsrörelsen men har inte rösträtt inom idrottsrörelsens demokratiska system. Samlingsnamnet Svensk Idrott används synonymt med begreppet idrottsrörelsen.

Riksidrottsförbundet (RF)

RF är svensk idrotts paraplyorganisation. Deras uppgift är att stödja, leda och företräda idrotten.

SISU Idrottsutbildarna

Svensk Idrotts Studie- och Utbildningsorganisation.

Distriktsförbund (DF)

Det finns 21 distriktsförbund och det som Enköping tillhör är Upplands idrottsförbund. De samarbetar tätt med SISU Idrottsutbildarna Uppland och tillsammans går de under namnet Upplandsidrotten.

Specialdistriktsförbund (SDF)

Organiserar sin idrott i ett distrikt. Stöttar sina föreningar i uppstart och andra organisationsfrågor. Kontakt med kommun och andra myndigheter samt DF (LOK-stöd), idrottsjuridik (stadgar med mera). Samordning av distriktets föreningar.

Specialidrottsförbund (SF)

Det finns 71 specialidrottsförbund och kallas ibland även RF:s medlemsförbund. Cricket är den senaste medlemmen.

Tvärsektoriell samverkan

Ett begrepp som betyder samverkan på tvären över olika sektorer och nivåer. Det behövs en vinna-vinna-situation för alla som deltar. Ett resultat som ofta är önskvärt är att synas genom andra för att nå nya målgrupper. Exempel är om idrott och fritid samverkar med bibliotek, museum, naturvård, e-sport, vattenvård, fysisk samhällsplanering, lantbruk, regional utveckling, klimat, jämställdhet och så vidare. Det kan också betyda samverkan mellan olika nivåer i samhället, från det internationella ned till det lokala.

Bilaga 4: Idébank

Utredningar/Handlingsplaner/Strategiska dokument

1. Idrottspolitisk handlingsplan för 2017, samt långsiktig strategisk plan för 2017-2020.
2. Revidera planprogram Korsängens idrottscentrum/sportfält
3. Ett visionsprogram för Enavallen
4. Lägerstaden Enköping – Handlingsplan?
5. Planprogram för idrott, fritid och friluftsliv i vardera av de mindre orterna
6. Planprogram för idrott, fritid och friluftsliv i stadsdelarna
7. Bidragsutredning
8. Investeringsplan för idrottshallarna
9. Investeringsplan/utvecklingsplan för friluftsbaden
10. Investeringsplan/utvecklingsplan för motionsspåren – nya slingor, skyltar, miljölampor etc.
11. Utvecklingsplan för utegym – Det i Gånsta behöver rivas
12. Samverkans och utvecklingsplan för hantering av skogen
13. Personalutvecklingsstrategi – Bland annat utökad vaktmästarorganisation
14. Investeringsplan för gräsytor/fotbollsplaner i hela kommunen: Nya konstgräsytor, dränering och bevattning
15. Avtal med SISU/Upplands idrottsförbund, koppling till våra mål och bidraget vi ger varje år.

Fastigheter: Bygg- och renoveringsprojekt/ /

1. Nya konstgräsplaner på Fanna IP.
2. Ny ishall
3. Ny Sporthall på Enavallen
4. Simhall – Korsängsfältet, skvalbäcken.
5. Kastområde för friidrott – Korsängsfältet, skvalbäcken.
6. Renoveringsprojekt Fjärdhundrabadet.
7. Omklädningsrum Korsängens idrottsområde och gräsplaner.
8. Byggnation av näridrottsplatser och kreativa aktivitetsytor i och runt skolgårdar
9. Drift och underhåll av näridrottsplatserna i Romberga och Lillsidan
10. Skattmansö skidanläggning – kommunen äger, föreningen driver. Bristfälligt avtal. I behov av reinvesteringar.
11. Mellevi friidrottsplats i Fjärdhundra – renoveringsbehov
12. Friidrottsanläggningen på Enavallen – renoveringsbehov
13. Simhallens luftkvalité. Påverkas av ventilation och vattenkvalité. Egenkontroll och rutiner kring information och dialog med kunder och föreningar.
14. Förrådsutrymmen på Enavallen

Fastigheter: Drift och underhåll

1. Grillplatser runt om i kommunen. Vems är ansvaret för underhåll? Fastighetskontorets skogsavdelning byggde och skötte dem förut (och försåg dem även med ved) men sedan den avdelningen lades ned har de stått och förfallit.
2. Problematik med felbyggd, störande moment kring näridrottsplatsen i Romberga. Onödig tidsåtgång för samtliga inblandade.

3. Idrott och fritids vaktmästare har på vissa platser ansvar för tex plogning och viss skötsel av parkeringar som är problematiskt och ineffektivt.
4. Lokal till brottningsklubben – den nuvarande är inte en långsiktigt fördelaktig lösning.

Utvecklande verksamhet och projekt

1. Nytt bokningssystem – SKL-projekt, pilotkommun
2. Strukturera upp arbetet kring POSOM-grupp
3. Ny webbplats – utnyttja de nya funktionerna bättre – informera kunderna mer
4. Nya larmsystem, rutiner, passerkort. Örsundsbro, Bahcohallen och Enavallen klara, fler är på gång.
5. Evenemangskalendern och enkla rutiner behöver informeras föreningslivet.
6. Föreningsregistret och föreningsportal –moderniseras, digitaliseras och informeras.
7. Förbättrad helhetsöversikt och nyckeltal för egen verksamhet och anläggningar
8. Förbättrad helhetsöversikt och nyckeltal för föreningars statistik, antal lag, deltagare, bidrag etc. Mycket samarbete med Upplands idrottsförbund och SISU-idrottsutbildarna.
9. Wi-Fi-lösningar i hallar och anläggningar
10. Föreningsgala/festival för att lyfta fram allt positivt som föreningslivet gör.
11. Föreningsmatchning – Samverka med Integration, Arbetsförmedlingen, socialtjänst mm.
12. Utbildningsinsatser för tjänstemän och politiker – ibland tillsammans med föreningsliv.
13. Öppna veckan/öppen aktivitet – utökad samverkan loF, BoU, KKB, Skola, fritidshem,
14. Fritidsbanken – pilotprojekt i Örsundsbro.
15. Fritidsbanken – förstudie för nästa fritidsbank.
16. Kontinuerlig föreningsdialog – Minst 2 helst 4 tillfällen varje år.
17. Ordförandekonferenser med föreningarnas ordföringar
18. Utbilda ledare och föreningar – samverka med SISU och andra förvaltningar tex. skola och socialtjänst
19. Årliga enkätundersökningar: Föreningsenkät, Anläggningsenkät, Bidragsenkät,
20. Information om allemansrätten på flera utländska språk.
21. Planeringsprocess och dialog för fördelning av istider i nya ishallen.

Föreningsinitierade projekt

1. Bemötande av föreningars egna initiativ: Tydlighet i hur vi tar emot och behandlar frågorna. Samla alla förslag och ta med i dialog om investeringsplan.
 - a. Administrativ hantering.
 - b. Medvetenhet om riskerna för kommunen. Om det inte fungerar.
 - c. Medvetenhet om riskerna för föreningarna. Tex Försäkringar.
 - d. Hur ska kostnader fördelas?
 - e. Vad investerar vi i? Ska vi ha en pott för att utveckla vissa saker som vi tror är positivt?
 - f. Om näringslivet är inblandade. Hur är vi tydliga med att pengarna går till?
2. Större idrottsevenemang: Enduro VM, Novemberkåsan, Global cup, EP-cupen, Landskamper,
3. Hitta lösning på "moment 22" för underhåll av fastigheter i anslutning till idrottsanläggningar – föreningar, bland annat i Åsunda IF och Fjärdhundra SK vill göra saker men får inte för kommunen. Kommunen har inte resurser att göra något. Fastigheterna förfaller.

4. Åkerby ridklubb: Ombyggnation av paddock, grusyta, med bevattning med automatisk sprinkler
5. Skejtpark på Enavallen. Extremsportföreningen har initierat projektet.
6. Södra trögds skyttegille – utkastade ur sin lokal i gamla brandstationen nu när kommunen ska bygga ny.
7. Utegym – Representant från Fjärdhundra SK har tagit kontakt för att starta projekt.
8. Utegym i Örsundsbro. Lagunda AIK har initierat projekt.
9. Skejtpark i Örsundsbro. Lagunda AIK och Extremsportföreningen har initierat projektet.
10. Björnbo 4H-gård – Vill starta projekt för att bygga fritidsgård för barn och vuxna på landet med djur och natur.
11. Kampsportslokal: Kampsportsföreningar tittar på en gemensam lokal – karate, MMA, boxning, jujutsu mfl. – Kan det samfinansieras med lokal till brottningen
12. EMK vill rusta upp motorstadion.
13. Lagunda AIK – skickat förfrågan om bidrag och stöd med att lägga in sportgolv i en biareal till sporthallen som idag nyttjas till skytte men skulle kunna användas till kampsport och dans.
14. Idrottshusets inomhusallians förfrågan om att utveckla digital skyltning i Idrottshuset (A-hallen) i samverkan med Förenings-alliansen inomhusidrotter i IH.
15. Önskemål från Innebandyn (EIBK) om anpassningar och upprustning i St:llianshallen för att det ska bli en renodlad innebandyhall.
16. Isrink i Fjärdhundra, Fjärdhundra SK driver projektet.
17. Enköpings SK fotbolls Visionsarbete Enavallen: Konstgräsyta, omklädning, förråd, gym och rehab.
18. Förfrågan om att sätta upp nya spotlights i A-hallen till Handbollens A-lagsmatcher.
19. Lagunda AIK-visionsarbete i Örsundsbro sportfält: Konstgräsyta, aktivitetshus, utegym, skatepark, fritidsbanken... mm.
20. Snedens Skytteallians önskar förbättrat lås/säkerhetssystem med personliga elektroniska taggar i grinden vid vägen och till fastigheten.
21. Aktivitetshus – Klätterklubben och OCR Bar Madness har diskuterat och tittat på lokaler.

